

de Følt, der faae saadanne Ombud, har man den Pligt at gjøre Arbeidet saa let som muligt. Her i Kjøbenhavn er Forholdene anderledes, men der koster ogsaa det, som paa Landet gjøres for en Ubethydelighed, enorme Summer, kan jeg sige. Jeg vilde anse det for ikke saa vanskeligt for et Ministerium, der har til sin Raadighed og ved Haanden baade Personer og alt Andet, at samle sammen Alt, hvad der vedkommer den bestemte Sag til den Tid, da de foreligge her i Rigsdagen; det vil da ikke være saa vanskeligt at udbringe Alt, hvad der i det Dieblit, en Lov skal gives, maa siges at bortfalde, saa at man faar samlet som et Hele en Lov, der er let overfuelig. Det er det, der har bevæget mig til at gaa denne Vej i dette Lovforslag, idet jeg i § 3 foreslaar, at en saadan Samling af Alt, hvad der vedkommer Forligsvæsenet, skal udgives af Justitsministeriet og tilfilies Forligsmæglerne. Dette var den almindelige Bemærkning, jeg vilde gjøre. — Lovforslaget er, som jeg bemærkede ved Indbringelsen, kun en Forskættelse af, hvad der er sket, og det staar under den samme Overskrift, som man gav Loven, den Gang man gjorde det første Skridt paa Forligsvæsenets Omraade, nemlig i 1795, da man gjorde dette i Tilslutning til det gamle Ordsprog: Et magert Forlig er bedre end en fed Proces! Det, man da vilde udrette og fremdeles har villet udrette ved Alt, hvad der sker paa Forligsvæsenets Omraade, er jo at faae saa faa Uenigheder som muligt til at blive Gjenstand for Retstrætte, at faae saa faa Processer som muligt, navnlig ogsaa, fordi Uenighedens Gjenstand tidt er en Ubethydelighed. Vi have jo Beviser paa, at mangen ubethydelig lille Sag er bleven Gjenstand for en langvarig og kostbar Proces. Det var Opgaven for Lovgivningen i 1795, at den skulde noget raade Bod derpaa, og Erfaringen i de Aaringer, der ere gaaede, har jo ogsaa vist, at dette er sket. Det vilde være ønskeligt, om man nu blot kunde komme til at gjøre de passende Fremskridt, som Forligsvæsenet i det Hele taget kræver efter vore Forholds Udvikling, og det mener jeg, vil kunne ske gennem dette Lovforslag. Man er jo gaaet i samme Retning før, navnlig da man fandt det nødvendigt, at f. Ex. Husbond og Thynde ikke skulde være udsatte for, naar de skulde til Forlig angaaende Thyndeforhold, at reise en lang Vej til Byen, men skulde kunne faae Forligsprøven afholdt hjemme i deres eget Sogn, og at ligeledes Aftægtsfølt ikke skulde reise saa langt, men bekvemmere skulde kunne faae deres Sager forligte hjemme. Der er en anden Ting, som jeg ogsaa særlig har lagt til Grund

for dette Lovforslag, og det er, at der i Kommissionerne bør være Kjendstab til de paaagjældende Personer, der ere komne i Trætte, medens de Forligsmæglerne, der ere i Byen, slet ikke have den Hjælp; de vide ofte ikke f. Ex. at de staa overfor en trættefær Mand. Dersom Forhandlingerne skulde føre det med sig, skal jeg paa dette Omraade fremkomme med Exempler af min dog over adskillige Aar udstrakte Erfaring paa dette Omraade som Forligsmægler i Aftægts- og Thyndesager, med Hensyn til, hvor forunderlige Ting, der her kunne fremkomme, og havde jeg ikke havt Kjendstab til vedkommende Personer, vilde mange af de Sager, der nu bleve forligte, være bleven Gjenstand for Retstrætte. Efter min Erfaring blive de fleste Thynde- og Aftægtsfager forligte ved den hjemlige Forligsmægling, og jeg tror, at det vil gaa ligesaa med alle de andre Sager mellem Mand og Mand, mellem dem, der have Noget at stifte, som det hedder i gammel Tale, der have faaet Uenighed imellem sig. Det er jo, som det er almindelig bekjendt, i Regelen Tilfældet, at der er Skyld paa begge Sider. Udviklingen har altsaa ført med sig, forekommer det mig, at man nu bør gaa til en Ordning som den, jeg har foreslaet i § 1, der jo er Hovedpunktet, den egentlige Pointe i Lovforslaget; de øvrige Bestemmelser er jo kun den nærmere Ordning af Maaden, hvorpaa man skal faae de paaagjældende Mænd valgte. Der er ganske vist Mangler i Lovforslaget, der, hvis man vil gennemføre det, nok kan trænge til en mere fuldstændig Afværgelse. Der maa saaledes tilføies en Bestemmelse om, hvor Parterne skulle møde. Derom have vi jo forskellige Bestemmelser. I Byerne mødes der paa Raadstuen, paa Landet i Thynde- og Aftægtsfager hos Forligsmægleren, men Forligskommissionen skulde ogsaa have Lov til at kunne faae foranstaltet Mødet afholdt paa et dertil bestemt Sted, og der har jeg tænkt mig i Kommunerne saadanne offentlige Steder, hvor f. Ex. Sogneraadet holder Møder, eller andre Lokaler og Mødesteder, som der er adskillige af omkring i Landet i forskellige Sogne. Et Lovforslag maa indeholde dette og tillige, at der i Byerne maa være en anden Valgmaade, ere to Ting, som jeg naturligvis maa erkjende, selv om det kun kaldes Forslag til Lov om Forligsvæsenet paa Landet. I 1857 gik man videre frem i Udviklingen af Forligsvæsenet. Da fik man lavet en anden Kredsinddeling, Forligskredsene bleve ordnede med bestemte Grænser og bleve mindre, saaledes at enhver Kjøbstad nu har sin Forligskreds, idet dog tillige saadanne Distrikter, som man syntes